

másik munkatárs, a szerkesztőmmel egyetértésben fölkerítettem a kiadóhivatal főnökét, közölje a főszerkesztő-laptulajdonossal kívánságunkat: javítsa meg fizetésünket 70—70 koronával. Balassa Ármán dr. azt üzenté, hogy „szó sem lehet a dolgról.” Erre én levelet írtam Balassának, — ez már, gondolom, 1916. elején történt, — amelyben bejelentettem felmondásomat. A következő napok valamelyikén derült arccal állított be a redakcióba a főszerkesztő-laptulajdonos és szokott humorával így szólt: „Mi az, forradalom készül az én szerkesztőségemben?” Aztán megnyugtattott bennünket, hogy nem olyan tragikus a dolog, jó ember ő, — és a 70—70 koronás kért fizetésjavítás helyett adott 50—50 korona drágasági pótlékot. De ezt is csak suttyomban kaptuk. A drágasági pótlékot ugyanis nem a kiadóhivatal utalta ki a fizetésünkkel együtt, hanem minden hónap elsején, másodikán vagy harmadikán Balassa dr. nyomta az ötven-ötven koronákat titokban a kezünkbe. Erre a titkolódzásra azért volt szükség, nehogy a kiadóhivatal két alkalmazottja, akik közül az egyik a laptulajdonos rokona, megtudja, hogy mi drágasági pótlékot kapunk és esetleg még azok is merészkedjenek ilyet kérni.

Telt az idő, egyre, veszedelmesebben nőtt a drágaság, irtunk is egy pár cikket a Szeged és Vidékébe, hogy disznóság, egyes munkaadók mennyire kiuzsorázzák alkalmazottaikat. A mi főszerkesztő-gazdánk a gyöngéd célzást nem akarta elérteni. Kénytelenek voltunk még világosabban beszélni. Megmondtuk kerekén: fizetésjavítást kérünk. A főszerkesztő ur jó szíve megkönyörült rajtunk. Adott fizetésjavítást. De milyen fizetésjavítást! Azt mondta, hogy az ötven-ötven korona drágasági pótlékot ezennel fizetésjavítássá változtatja. Ezt nevezi Balassa dr. tegnapi cikkelyében „megfelelő fizetésjavítás”-nak.

Annak a bizonyos beszerzési pótléknak pedig ez a való története: 1917. szeptemberében a szegedi újságírók egyesülete elhatározta, hogy tíz-tíz százalékos beszerzési pótlékot ad tagjainak és hasonló összeget kér ilyen címen valamennyi lapkiadó urtól az újságírók számára.

Amikor Balassa dr. ezt megtudta, szaladgált a kiadókhoz, hogy tagadják meg a beszerzési pótlékot. Kísérletezése kudarcot vltott. Az ő kivételével minden szegedi lapkiadó megadta a beszerzési pótlékot. Már akkor arra gondoltunk, hogy ha másként nem megy, megszüntetjük a munkát a méltatlan és antiszociális eljárás miatt, a főispán ur ömeltősága azonban közbelépett és sikerült rábírnia Balassa dr.-t, hogy adja meg a beszerzési pótlékot.

„Alkalmi különdíjazás”-ról a magam részéről nem igen tudok. Arról azonban igen, hogy egy pár banketten, amelyen riportot csináltam a lapomnak, a költséget a magaméból fizettem.

Azt írja Balassa dr., hogy „a felelősszerkesztő s az ő példaadása nyomán a lapnak belső dolgozótársai állandóan és olyan mértékben szegték meg kötelességüket, hogy a sajtótörvény értelmében a kiadótulajdonosnak joga lett volna nekik rögtöni joghatállyal fölmondani. Hát ez közönséges rágalom. Akik tudják méltányolni és hajlandók is értékelni az újságírói munkát, mert önző, kapzsi anyagi érdek ebben nem befolyásolja őket, mindig a legteljesebb mértékben elismerték munkánk kvalitásosságát. Arról mi nem tehetünk, hogy egyes uraknak csak akkor jó az újság, ha annak lehetőleg minden oldalán gyönyörködhetnek a saját nevükben. s lehetőleg csak a saját nevükben.

Egyébként annak igazolására, hogy alólírott még sem olyan újságíró, mint amilyenek most a cikkíró laptulajdonos-főszerkesztő vakmerő módon beállítják, ide állítom Balassa Ármán dr. saját kritikáját. Egy-két héttel ezelőtt a Kass-kávéházban történt, hogy egyik asztalnál együtt ültem Zboray Miklós és Laehne Hugó országgyűlési képviselő

urakkal. Balassa dr. odajött az asztalhoz, beszélgettünk és közben Zboray képviselő ur megkérdezte Balassától:

— Na Ármán, hogy vagy megelégedve Tölgyes barátunkkal?

— Nagyon! — hangzott a felelet, de a következő pillanatban már a gond és megbánás ráncai ültek a főszerkesztő-laptulajdonos homlokára, talán azért, mert az jutott eszébe, hogy ez az őszinte elismerés még pénzébe kerülhet. Nekem legalább így rémlett.

„Azzal vádol bennünket Balassa dr., hogy „a kiadóvállalat naponként nagy károkat szenvedett a szerkesztőség mulasztásai miatt.” Ez a megvádolás alaptalan, mondhatnám rosszhiszemű. A kiadóvállalat csak a vállalat vezetésére panaszkodhat, annak hozzáértetlensége, tehetetlensége okozta a bajokat.

Nem igaz, hogy „kilestük” volna azt a pillanatot, amikor a főszerkesztő-laptulajdonos másirányú elfoglaltsága miatt a kollektív szerződés felől még csak tárgyalásba sem bocsátkozhatott, sem a lap megjejenéséről nem gondoskodhatott, azzal a kitervezett célzattal, hogy a szerződés aláírását ilyen módon kicsikarhatjuk. Tényekkel tudom bizonyítani, hogy valótlan ez az állítás. Balassa dr. már az év elején értesült a kollektív szerződésről, annak lényegéről. Agitált is a kollektív szerződés ellen a lapkiadó urak közt, szervezni akarta őket ellenünk, de ez a fáradozása is meggyűlölt. A lapkiadóvállalatok belátták, hogy ma valóban nemi lehet gyakorlott újságírónak, ennek az agyonhajszolt szellemi munkásnak kevesebbet fizetni havi 450 koronánál és a szerződés többi pontját is méltányolták. Alá is írta a kollektív szerződést valamennyi szegedi lapkiadó. Csak Balassa Ármán dr. makacsodott. Jártam többször a lakásán, az irodájában ebben az ügyben, átadtam a főszerkesztő urnak a kollektív szerződést, aki azonban azt aláírás nélkül adta vissza. Meg is indokolta, hogy miért nem fogadja: *semmiért*, kollektív szerződést. Igyekeztem eltéríteni ez álláspontjától, a legjobb indulattal próbáltam több alkalommal engedékenységre bírni, figyelmeztettem eljárásának eshetőségeire, a kényszerhelyzetre, amibe juttathat bennünket, a szerkesztőség tagjait. A válasz mindannyiszor ridegen elutasító volt. Tudtommal Pásztor József szerkesztő ur, az újságíró egyesület elnöke is tárgyalt erről Balassa Ármán dr.-ral.

A múlt hét péntekén, amikor már valamennyi lapkiadó aláírta a kollektív szerződést, tettem az utolsó kísérletet Balassa dr.-ral kollégáim és egyesületünk megbízásából. Délután 5 órakor föl akartam ekeresni ügyvéd irodájában. Abban a pillanatban értem azonban a házhoz, amikor kilépett a kapun. Hozzászólkoztam és közöltem, hogy kívülről már minden kiadótulajdonos aláírta a kollektív szerződést. Erre idegesen válaszolta, megmondta már, hogy nem ír alá semmit. Csillapítani igyekeztem, mindent megkíséréltem, hogy elkerüljem a szakítást, hogy megkíméljem a bekövetkezett helyzet-től. Hiába volt minden. Végre is tudtára adtam, hogy a szerkesztőség másnap, szombat reggel 9 óráig várja a választ, igen vagy nem. Ingerültségében azt felelte, hogy akkor kihágási tárgyalása van, az neki sokkal fontosabb. Ezzel elváltunk.

Szombaton reggel háromnegyed kilenc-kor bementem a szerkesztőségbe és megkérdeztem a kiadóhivatali főnököt, történt-e valami a főszerkesztő ur részéről. A vállalat vezetője nem tudott semmiről, erre utolsó kísérletképpen elküldtem Balassa dr.-hoz, ismételve meg kívánságunkat. Azt az üzenetet kaptuk a főszerkesztő-laptulajdonostól, hogy csináljunk, amit akarunk, ő ügyvéd. Erre bejelentettem a sztrájkot. Más választás nem volt.

Ez az igazság.

Tölgyes Gyula, hírlapíró.

A Szeged és Vidéke szerkesztőségével szolidaritást vállalt a Magyarországi Hírlapírók Szindikátusa és támogatásáról biztosította őket a Budapesti Újságírók Szabad Szervezete. E szolidaritással szemben dr. Balassa Ármán arra hivatkozik, hogy tekintélyes szegedi újságírók is neki adnak igazat. Mi ilyen tekintélyes szegedi újságírókról nem tudunk.

Az adójavaslatok a Házban.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A képviselőház kedden tartotta az adójavaslatok tárgyalását. A napirend előtt felszólalás volt személyes kérdésben. A Károlyi-ügy izgalmai még nem pihentek el teljesen, de a mai tanácskozás már sokkal nyugodtabb mederben folyt le.

Az ülést Szász Károly elnök féltizenegykor nyitotta meg.

Bemutatta Darányi Ignác levelét, amelyben a pénzügyi és a regnikoláris bizottságban viselt tagságáról lemond és bejelentette, hogy Bródy Ernő napirend előtti felszólalásra kért engedélyt.

Bródy Ernő: Becsületbeli kötelessége, hogy ne tűnjék fel olyanoknak, mint aki meg akar szabadulni egy közbeszólás következményeitől. A Ház szombati ülésén, amikor Urmánczy Nándor objektív módon elmondta interpellációját, Fényes László gyűlölködő megjegyzéseket tett Vázsonyi Vilmosra. A megjegyzésekre Vázsonyi egyszer válaszolt, egyszer pedig ő, Bródy Ernő, odakiáltotta Fényesnek, hogy *bérenc*. Az elnök már tegnap megállapította, hogy a naplóban nincs benne ez a közbeszólás, így tehát gazdátlanlanná vált. Kijelenti, hogy ezt a közbeszólást nem tartja helyesnek, nem ezt akarta mondani, hanem annak a véleményének akart kifejezést adni, hogy Fényes László foglalkozásszerű emberbarát és rágalmozó. (Nagy zaj. Közbekiáltások: Ez még súlyosabb!) Gróf Tisza István megrágalmazását több hónapi szabadságvesztés büntetést töltött ki, hasonlóképpen több hónapra ítélték Justh Gyula megrágalmazása miatt.

Fényes László: *Őn volt a védőm!* (De-rülség.)

Bródy Ernő: Jelenleg 11 sajtópőre van Fényes Lászlónak, neki tehát nincs joga az igazmondás álarcában járni.

Ezután a napirendre tértek át és folytatták az adójavaslatok vitáját.

Náday Lajos: A pénzügyminiszter olyan adójavaslatokat akart előterjeszteni, amelyek minden osztályt egyformán részesítenek a terhekben. Távol áll tőle, hogy a gazdaosztály ellen forduljon, de megállapítja, hogy az az állítás, mintha a háborúban a gazdaosztályt nagy károsodás érte volna, *nem felel meg a valóságnak* és a gazdaosztály, enyhén szólva, nem tartozik e nehéz időkben a legmostohább sorsúak közé. Ennek világos példáit látta *Csanádmegyében*, mint az adókiadó-bizottság három éven át volt elnöke. Másrészt azonban nem áll az sem, mintha a földbirtokososztály ki akarna bujni az adózás alól.

A nagytőkének meg van a maga jogsultsága az ország életében épp úgy, mint a kistőkének és a földbirtokosoknak; meg vannak a hibái épp úgy, mint ezeknek. Egy-másra vagyunk utalva. Arra kell törekednünk, hogy egymás munkájával egymást támogassuk. Örülni fogok, ha a községek és városok háztartását az állam támogatja. Az első osztályu kereseti adó átadása nem jelent sokat, de az első lépés ebben az irányban. A javaslatot bizalommal megszavazza. (Helyeslés.)

Ábrahám Dezső szólalt fel ezután. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a választójogi javaslat letárgyalása után a kormány nyújtson be törvényjavaslatot, hogy a hadi nyereségadót és a konjunkturális nyereséget fokozottabb adózás alá vegyék. Minden té-